Срѣдецъ 16 януарий 1888

„Свободата е даръ божий и врожденно право на човѣка" казва единъ отъ новитѣ поборници за правата и свободата на човѣцитѣ.

Тия, които посягатъ на това врожденно право на човѣка, които му отнематъ тоя даръ божий — свободата, сѫ достойни за ненависть и укора, като богопротивници, които лишаватъ божиитѣ създания отъ божескитѣ имъ дарования; но [illegible] и ония, които не цѣнятъ този божий даръ — свободата [illegible] врожденното тѣмъ право сѫ [illegible] божи глупци че се отказватъ [illegible] отъ правата си исключително [illegible] лишени отъ това, което тѣмъ принадлежи [illegible] свободата. Последнитѣ ако и да не сѫ дотолкозъ за ненависть и укора достойни [illegible], ясно е обаче че [illegible] не заслужаватъ за [illegible] които имъ се правятъ, защото самоволно признаватъ надъ себе си не бога и божиитѣ милости, а нѣкои човѣци или малцина които ги искушаватъ. Тѣзи които насилуватъ врожденнитѣ права на човѣка, които отнематъ и злоупотрѣбяватъ свободата му заслужили сѫ грозното и укорително название: деспоти и тирани; но и тѣзи слабодушни сѫщества които се отричатъ да бранятъ и защищаватъ правдинитѣ си заслужаватъ освѣнъ презрителното име говеда [illegible] и не човѣци.

Деспотизмътъ и тиранията сѫ най-угрозното, най-ненавистното нѣщо на свѣта; но отъ всичкитѣ видове деспотизми, които се упражняватъ въ свободния, прекрасния божий свѣтъ най-ужасния, най-унизителния достоинството на човѣка е този деспотизмъ, който за въздигането и утвърждението на властьта си се служи не съ нѣкое право на заслуги, не на резони нѣкакви и убѣждения, та не и открито съ нѣкаква мощь и сила, а съсъ най-подлитѣ срѣдства на лъжата, на измамата и на ослѣплението на човѣчеството. Таквозъ домогване на деспотизъмъ е срамъ и унижение за самитѣ деспоти, които по таквъзъ начинъ се домогватъ да утвърдятъ властьта си надъ други; но е позоръ и унижение още по-голѣмо за тѣзи, които самоволно се отказватъ отъ човѣческото достойнство, като се оставятъ да ги лъжатъ, да ги мамятъ и да ги подвеждатъ въ [illegible] положение дѣто да изматъ не своя смисълъ, не своя воля. Нѣма властъ по-срамотна отъ тая която се основава на таквива подли и пакостни срѣдства, като резенитѣ; но има и робство по-позорно, по-унизително отъ това което се ражда отъ самоослѣплението и самоотрицанието на човѣшкото достоинство. Да те е създалъ богъ човѣкъ мислящъ, разуменъ, свободенъ, а ти да се отричашъ самъ отъ това и да искашъ щото други да се разпологатъ съ тебе и даже злоупотрѣбяватъ както си щатъ